

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és esütőtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 435dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyébut pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok trant csupán a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a' megrndelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fylvétetik 's pontosan közöltetik.

F. évi october 1-jétől december fogytaig terjedő évnegyedi előfizetést ez ikerlapokra, boritéktalanul helyben 2 fr. 40 kr., boritékosan és postán 3 fr. 30 p. krral elfogadnak mind a' kir. postahivatalok mind a' Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: előléptések; Gondolatok a' flumei vasutról; b. V. M. Országgyűl. közlemény (a' sept. 16d. orsz. rdi ülés részleteinek vége a' városi reformügyben; sept. 20k. rdi ülés a' városrendezés 6d. rdi üzenetét tárgyalá, az e' ügy iránti szónoklatok véleje; a' szenteznapj orsz. rdi ülés a' 16 szepesi város rendezése iránti 2d. üzenetét vizsgálta; a' sept. 21d. rdi ülés a' sérelmek iránti 3dik üzenettel foglalkodott; végre az elegy ülésben az élelmezési orsz. választmány tudósítása terjesztett elő 's a' szabad-átmeneti felirás felküldetett; budapesti napló; Zala- és Barsmegyék közgyűlései.)

Spanyolország (Espanero és hívei egyezési szándéka 's feltételei; Kiszina férje visszavéit; Martinez de la Rosa külügyi miniszter; Cardero Kajetan, madridi választásoknál a' miniszteri párt győzött.)

Anglia (O'Connell tömördek lakomára hivatalos; a' suezzi kikötőt angol birtokba kerülendőnek hírlík; Mexico Texas ellen készül.)

Franciaország (Abdelkader bujtólevelei; elmékedés a' marokkai háborúról; békeszerződési cikkek; Meh. Ali engedélye Kairo és Suez közt létesítendő angol vasutra; Bugeaud: islyi hg. Joinville hg. altengerésznagy; Aumale k. hg. salernói hg. lányával nősül.)

Magyarország és Erdély.

A' nm m. kir. udv. kincstár a' szlagy-somlyói megürült sómászlói állomásra Kaun Ignác komáromi kir. sópajtaort nevezte; a' középponti kiadó-hivatalnál, megürült utolsó inoki helyre Karaturovich Boldizsár nyugalmazott komáromi kir. sóárnokat helyezte; a' tomeszi kir. kam. igazgatóságánál első számolóvá Ottubay Béla eddigi temesvári letéti-pénztártisztet végre a' szőregi kamrai ujan rendszerített építészeti és urbéri mérnök-állomásra Pották Lajos eddigi mènesi kamrai építész és urbéri mérnök-segédet nevezte ki.

Gondolatok a' flumei vasutról. Bizonyos az, hogy mi magyarok a' kereskedési tárgyakról még nem régen gondolkozunk 's ennél fogva könnyen elhíhetők, hogy többségünk a' hírlapok utján történt agitatio által könnyen félre vezetethetik főképp akkor, midőn az anyagi érdek valamely morális szellemi vagy nemzeti kedvencz-idea által támogatatik.

Bizonyos továbbá, hogy mai világban kiki maga érdekét, nézeteit, csak maga hasznát czélozva minden tőle telhető módon 'nem tekintve másnak vagy a' közjő érdekét úgy szokta hajhászni 's követni, valamint a' fizetett prókátor gyakran az igazságtalan pört is védni szokta azon gondolattal, „lássa a' bíró hogyan ítél, lássa az ellenfél, hogyan védi magát.“ Így történt ez a' flumei vasutal is, a' flumeiek és barátaik jól agitáltak 's így gondolkodtak: „csak mi nyerünk gabonakereskedést 's egy kikötőhelyet, lássa az ország, akármilyen drágán szerzi meg azt, ő vessen számot magával, mi flumeiek nyerünk.“

Nem czéloz nekem most, miután az említett agitatio az országban már erőt vett, az ellen szólai: hogy ne legyen flumei vasut, ámbár ez ellen már a' legfontosabb kidolgozások 's ahoz értő emberek szavatai emelkedtek, kik azt bebizonyították, hogy egy Fiumébe vezető vasut a' kereskedés kívánatit ki nem elégíti, hogy ezen vasut sokkal drágább lesz, mint azon haszon, mely általa az országra háramlanék, hogy a' Száván és Kulpán készitendő víziut használva 's hatása a' kereskedésre nézve sokkal olcsóbban elérhető és nagyobb is volna. Én tehát ezeket újra nem említem, megadom magamat 's azt mondom: legyen hát vasut Fiumébe, legyen kikötő! Csak azt tartom jónak, hogy a' vasut ne Vukovárról hanem egyenesen Pestről vezetessék Fiumébe, két oknál fogva: 1) Mert ezen vasutvonalnak sokkal nagyobb materialis vagy kereskedési haszna lesz; 2) megbecsülhetetlen szellemi morális és nemzeti érdeke fogna lenni. Az elsöre nézve a' kereskedést csak az teszi hasznossá, virágzóvá 's a' közlekedési eszközt vagy utat divatossá, ha azon nem egy hanem többféle portéka 's vagon szállitattik, továbbá ha azon uton nemcsak viszünk, hanem vissza is hozunk valamit. Már pedig a' Vukovártól Fiumé felé vivő vasuton, egyéb nem igen fogna vitetni, mint buza, legfőlebb dohány, repace, kender, donga és rongy, vissza pedig Fiuméből nagyobb mértékben épen majd semmi, mert a' gyarmati (colonialis) portékák Vukovára, honnan az ország minden részeire szétoszthatának, bizonyosan nem fognak vitetni, mert épen az orsz. alsó részéről legnehe-

zebb 's legtávolabbra esik a' szállítás. Így ha e' vasuton csak az említették mennek Fiumébe 's onnan rajta úyszólván csak csekélység fog hozatni; ha Fiume keresedése fog is valamit gyaporodni de a' vasut keveset jövedelmezni; holott ha Pest-Budától vitetik a' vasut, azon nemcsak a' fenemlítették 's az országnak mindennemű kivitelre alkalmas portékái szállitathatnak Fiumébe, hanem Fiuméből minden gyarmati áru bizonyosan a' vasuton fog Budapestre szállitadni, mint legrövidebb 's legolcsóbb uton.

Hogy az országnak mindennemű kivitelre alkalmas portékái ez uton fognak szállitadni bizonyitanom nem kell, mert minden ember tudja, hogy ezek mindig Pesten szoktak összegyűjtetni 's onnan elküldetni. De hogy a' buza is Pestről fogna vitetni 's vitethetni, kétség-telen dolog f) azért, mert most is elég olcsó a' buza Pesten, hová a' Dunán stengelyen nagymennyiségben érkezik fel. A' gözhajók a' fuvar napról napra könnyitik 's olcsóbbá teszik. Van az országnak több buzatermő megyéje 's vidéke is nemcsak a' Bácság, ha ezekből Pestre gyűl az, úgy Pesten nem lehet drágább, mint Vukováron lesz. A' Pestről Szolnokra vivő vasut Hevesmegyét, Kuuságot, Csanádot, Csongrádot, Békést, Bihar't 's még több megyét olcsó uton kötendi össze Pesttel. 'S ha végre a' Dunának a' Tiszával folyó árokki összeköttetése sikerül, minnek minden esetre sikerülni kell, mert illy hasznos közlekedést az ország java okvetetlenül megkíván, akkor Pest ezen kereskedési cikkre nézve is bizonyosan legalkalmas kereskedési raktárrá fog válni. De hogy Pest buza-raktár is legyen, igen érdekes; mert hiedelem szerint csak úgy 's akkor akarunk és fogunk buzát kivinni, mikor honi szükségink fődözve lesznek. Szükség tehát hogy Pest legyen előbb ellátva, hol munkás népségünk 's gyáraink is létezhetnek; különben az történhetnék, hogy Pesten 's felföldön a' bányavárosokban éhség lehetne, a' bányászi buza pedig kivitelnek, mi valóban képtelenség lenne. Illy mindennemű gyarmati és külföldi portékák egyenesen Pestre fognak a' vasuton szállitadni, főlöszleg bizonyitanom; ha illy rövid, egyenes 's következőleg gyors és olcsó uton jöhet a' portéka Pestre, akkor a' kereskedés bizonyosan minden más utat el fog hagyni, mert a' fuvarbér szerfölött csökkenve olly nagy ingert adand, hogy annak semmi ellen nem állhat. Ennél fogva ha Vukovárról vitetik a' vasut Fiumébe, azon jobbadán csak buza fog kivitelni. Ez pedig nem mindig hanem csak némely bő termésű esztendőkből. Ha pedig Pestről vitetik a' vasut, úgy ezen a' buza is kivitelhetik alkalmas időben, de az ország külfölddeli kereskedése rendszeren és szakadatlanul fog folytatatni mindenkor.

Azokban különös tekintetel érdemel a' Pestről egyenesen Fiumébe vezető vasut az ország belkereskedésére nézve is, 's e' tekintetből ezen vonal sokkal felülhaladja a' vukovári vonalat. Mert midőn a' vukovári vonalban nagy városok nem léteznek, gyárak 's kézművek nem találhatók, 's így el sem gondolható mi forgalom keletkezzék ez uton a' belkereskedésre nézve, csak azért is, mert ezen ut igen kényelmesen élő, dolgozni nem tudó 's nem szerető népeket köt össze egymással, kiknek kevesek szükségai: akkor a' pesti vonal a' földmivelés 's ipar által virágzó megyéket népeket köti össze az ország fővárosával; Szalát, Somogyot, Tolnát, Veszprémet, mellyek népessége bizonyosan munkásabb az alvidékieknél, többet adhat 's többet is vehet a' vásárban. Ha pedig a' pesti vonalat a' vukovárival személyek vagy is utazók számára nézve hasonlítjuk össze, úgy a' pesti vonal igenis nagy számú utazó, kik Fejérvára, Füredre, Keszthelyre, Varasdra, Stájerországba 's onnan Pestre utazhatnak nemcsak kereskedési dolgaik végett, de egyéb foglalatosságok és az ut kellemesége miatt is, holott a' vukovári vonalon, a' vég helyi katonatiszteket 's néhány buzakereskedőt kivéve, valóban kevés utazó fog akadni.

De sokkal nagyobbak még a' nemzeti és szellemi hasznok, sőt ezen tekintetben úgy vagyok meggyőződve, miszerint az ország java okvetetlenül megkívánja, hogy a' vasut egyenesen Pestről vitessék Fiumébe. — (Vége következik.) B. V. M.

Országgyűlési közlemény a' Hírnök szerint. A' sept. 16d. orsz. rdi ülés részleteinek vége. A' szó-lásban következett P. megye követe: A' városi kérdés előtttem minden reformkérdés alphája. Magyarországnak csak akkor lehet haladni, ha az érdekek minden tekintetben összeponosítottatnak, hogyha minden érdek egybeolvastatik 's ennek más uton nem lehet kezdődni mint úgy, ha a' közérdekek összeolvastatnak minden részről. Én ezen kérdést nehéznek hiszem, reményteltem azonban mégis, hogy az országgyűlésen ki fog vivatni, most azonban az országgyűlés vége közeledvén, alig marad reményem arra, hogy e' tárgyra nézve a' m. FRR. tisztán meg tudnának egyezni, hogy pedig a' kormány tisztába jöjjünk e' kérdés iránt, arra épen semmi reményem nincsen. Hogy azon kérdések fölött, mellyek olly számosak 's mellyek egymással olly szoros összefüggésben vannak, hogy a' kormánnyal mikép jöhessünk tisztába oct. 1 5ig, ki ezt megmagyarázza, azt igen bölcs törvényhozónak 's igen találékony eszű embernek állítom; 's azt tartom, hogy a' kormánnyal megegyesülés az országgyűlésen csaknem a' lehetetlenségek sorába tartozik; már ekkor nincsen egyéb kérdés hátra, hanem hogy vizsgáljuk meg: vajjon miért vétetik eleje minden reformkérdésnek, 's miért akadályoztatik ezen kérdésnek legalább fölterjesztése a' m. FRR. által? Én minde-nekelőtt ezen kérdés természetét vizsgálva, úgy találom, hogy e' kérdést nem az országgyűlés többsége fogja eldönteni hanem az élet 's abban igazsága van B. követőnek, hogy az országgyűlés többsége csak mondani fogja azt, mit az élet ráparancsolt, csak az a' kérdés: vajjon érdekében áll e' az országgyűlésnek, különösen az aristokratának, hogy oda hagyja jönni a' dolgot, hogy ő az élet által kénytelenitessék kimondani azt, mit most szabad akaratból kimondhat? midőn a' részről az aristokratia mindent elkövetett a' legközelebb időkben, miszerint mutassa ki a' nemzet és világ előtt, hogy a' dolgok olly állapotban nem maradhatnak, mellyben most vannak, akkor én nem következtetlenséget, hanem nem tudom mit látok abban, hogy az aristokratának e gy i k töredéke minden erejét megfeszíti, hogy épen azon czél ne érhessék el, mellyet neki elérnie kellene, hogy önmagával következetes maradjon; mert, ha áll az, hogy az aristokratának úgy fenállani nem lehet mint van, akkor neki vagy el kell mulni, vagy belé kell olvadni a' nép életébe, ha nem akar belé olvadni a' nép életébe, ha eltaszítja azon eszközöket, mellyek oda vezérelnek, hogy egyesüljön a' nép érdekével, melly által összeolvastatnák a' nép érdekével, akkor azt tartom: az aristokratia önrdeke ellen cselekszik, mert el fog mulni, hol, ha belolvadt volna ön akaratából a' nép életébe, ő lenne vezető a' népnek 's ő vezethetné tovább is a' népet a' reform pályáján. Azt tartom tehát, hogy a' m. FRR., midőn ezen tárgy fölterjesztését akadályoztatják, önrdekek ellen cselekszenek, de arra semmi gondom, mert bizony én nem bánom, a' felső táblának egyes tagjai akár olvadnak a' nemzetbe akár nem, ám cselekedjenek a' hon és saját érdekük ellen. Én a' városi rendezést ezen szempontból levén megvallo, hogy midőn azon kijelentéseket hal-lom, mellyek a' tulsó táblán táblánk ellenében történnek, mondhatom annyira töltöttem el keserűséggel, hogy a' boszuság ingere belőlem teljességgel 's egészen kimult ollyannyira, hogy összetett kezekkel lennék képes nézni a' legközelebb időkben, mi történendik majd házánkban 's kacagnám a' tréfát, mert tudom hogy a' kérdés kivija magát, 's noma a' népkérdés fog elveszni, hanem más; ha játékon kívül tudnék állani, nevetségesnek látnám azon győzelmet, mellynek vége utóljára is az lenne, mit nem indítványkép, hanem voltaképp K. városkövete előadott. De nem állunk kívül ezen kérdésen, hanem benne vagyunk mi is ezen kérdésben, benne vagyunk mi is azon hajóban, mellyben a' m. FRR. eveznek, és azért, ha a' m. FRR. ellenünk elháríthatlan gátokat vetnek, előbb számot kell vetni az iránt, vajjon mit és mint kellene tenni. Én t. RR. elejétől fogva ezen városi rendezés tárgyalása alatt azon radicalis hibát találtam, hogy azt sokkal szélesre állítottuk, mint azt voltaképp létesíthetőnek tartottuk volna; erre pedig bennünket helyzetünk kényszerített, miért? azért, mert már egyszer kimondám, mivel

utolsó szavát a' kormánynak soha semmi tárgyra nézve nem tudjuk; ovakodni kelle tehát mindig, hogy ha az öszszefüggő kérdések közül az egyik részt feladjuk, a' másik részt ne módosítsák nyakunkra úgy, hogy azon haszon, mellyet egyik kérdés feladásából nyertünk, káros és veszedelmes legyen. A' m. FRR. mit tettek? azok, kik mindig szemünkre hányják, hogy nem vagyunk practicus emberek e' téren, első válaszüzenetükben olly ténre állították a' dolgot, mellyen a' m. FRR. magok sem gondolták azt megtarthatni, mivel elállottak sok pontban. Midőn tehát magok részről ellenkező értelemben, a' mit nálunk hibának neveznek, ők követnek el, akkor igazságtalanok irántunk, midőn ugyanazon hibát vetik szemünkre. Mi lett ennek következése? ingerültség a' hazában, az országban megváltoztattak az utasítások, hogy a' m. FRRnek legyen igazságuk. Az utasításokat pedig mennyire kell megtartani, 's mennyire nem, ezen kérdést mindig a' követ küldőivel végezzé el, ehez semmi szólasom nincs. Azon szempont, melly azon általános állásból kitűnik, az, hogy habár utasításink következtiben a' kívánathoz közelitünk nem is lehet, legalább annyit tegyünk, hogy a' kérdést tisztába hozzuk azon szerkezettel, mellyet B. m. követe előhozott, mert épen azon kérdésre nézve még homály volt, mellyet B. megye követe most a' m. FRR. által felvilágosítottatni kíván. Ha ők ez iránt határozottan nyilatkoznak, akkor ellenvételeik értékét jobban meg tudjuk fontolni, és ha küldőinknek haza, küldjük meg fogják látni, hogy e' részben közélet lehet é? és ha e' részben utasítást adnak, ha az alap meg lesz vetve, akkor sem ezen tábla, sem küldőink, sem a' m. FRR. vakságban nem lesznek, hanem felvilágosítva levén, megtörténhetik az, mi különben is a' financiai tárgyban az országban mindenütt megtörténendik, t. i. közgyűlések fognak hirdettetni. Ha a' m. FRR. tisztán nyilatkoznak ezen kérdésre, küldőinknek a' m. FRR. világos nyilatkozatát megküldvén, ha máskép nem, a' dolog így is eldönthetik 's nem fogjuk azt mondhatni, hogy valami labirynthba jöttünk, mellyben a' fonálnak egyik vége a' mi, másik vége pedig a' m. FRR. kezében van és egymást vonczoljuk. Egyébiránt a' m. FRRket még egyre vagyok bátor figyelmeztetni. Ugy vélem, hogy kik annyira hivatkoztak arra is, hogy ezen kérdésnek popularitása nincs, bizonyosan azt hiszik, hogy hatalmok erős gyökere szint a' közvéleményben fekszik, fekszik pedig nemcsak azon véleményben, mellyet ők képesek pezní, hanem abban is, mellynek törvényes formája itt ez országgyűlésen nincs: értem a' városokban. Én tehát még csak arra figyelmeztetem a' FRRet, vigyázzanak, hogy midőn ők bizonyos kérdések, bizonyos elvek fölött nem értekeznek hanem vitatkoznak; de tulajdonképen nem vitatkoznak, hanem versenynek, hogy akkor épen azok ügye ne szenvedjen, kiknek ügyéről itt kérdés van. B. megye követe azt mondá, hogy a' jelen kérdés ki fogja magát vinni, 's hivatkozott Anglia példájára, hol a' reformbill 40 évig vitta ki magát. Erre azonban kis megjegyzésem van. És e' kérdés a' m. FRR. táblájánál is előfordult, hogy Angliában épen azok, kiket a' dolog érdekelt, ott ültek a' parlamentben. Angliában nincs néposztály, mellynek választók által a' parlamentben befolyása nem lett volna bármi csekély részben is; nálunk ellenben midőn a' városok ügyéről vitatkozunk, a' városok a' vitatkozásokba csak mint nézők mint kérők folyhatnak, mert voksaiknak azon nyomatéka nincs, melly az angol parlamentben azon rottenboroughknak, mellyektől a' szavazat elvétetett 's nagyobb városoknak adatott. Ott hol a' nép általánoson vagyon képviselve, hol mindenki nyilatkozhatik, ott a' politikai kérdések elhalasztása nem veszélyteljes, hanem hosszabb időig vitatkozhatik róluk a' nemzet, mert van ténre; de ott, hol ténre nincs, ott a' politikai kérdések elmulasztása mindig igen veszélyes és rossz érzésekre ad alkalmat; továbbá figyelmeztetem a' követ urat arra, hogy Angliában aristokratia, pártok, nép érdeke egyéolvadtt, ott privilegialis status olly értelemben mint Magyarországon nincs ott tehát habár a' kérdés hosszabb időig el nem döntetik is, olly visszahatástól tartani nem lehet mint Magyarországon, hol kérdések elhalasztása sokkal veszélyes. Ha már én a' m. FRRek tábláját gyanusítani kívánám, mindjárt előállnék azzal, mi ugyis senki előtt nem titok többé, hogy a' városi szavazatok leginkább a' socialis reformkérdéseket fogják legelőször is keresztülvinni, és az aristokratának külön érdeke 's a' népérdeke közt fenálló közfalat fogják lerontani, hogy mi a' városok bevételével az adómentességet, ösiséget és hivatal 'sbirtokképeséget legalább sokáig megtartani képesek nem leszünk. Ha tehát a' FRR. olly igen nagyon ellenzik, hogy a' városok kérdése legalább csak resolutio alá bocsáttassék, mi nélkül törvény nem lehet — ha gyanusítám a' m. FRRket! én azt mondanám, hogy ti, kik

véleményeitek teljes szabadságának megtartása mellett nem akarjátok felbocsáttatni é tárgyat a' kormány elibe, hogy nyilatkozzék, akadályoztatjátok a' városi kérdést azért, mert nektek 16 városi voks nem kell, mert ti nem akarjátok feláldozni azon különös érdekeket, mellyeknek nemcsak feláldozása hanem kiegyenlítése nélkül nem lehet reform, és ez az, miért t. i. ha e' kérdés magát ki fogja vinni, Magyarországra nézve különös veszély történhetik; t. i. ha itt a' kérdés kivívása a' nem privilegiált 's privilegiált classis közt öszszeütkezés útján fog történni, máskép nem történhetik, és ha ez uton egyszer arra került a' kettő: akkor azon erő, melly az organisatióban fekszik, a' privilegiált osztály először sokáig tartani nem fog, másodsor erőket egymás ellen fölemésztvén, nem alkotványos szabadságra hanem absolutismusra fog kifejlődni. Ha tehát a' m. FRR. ezen különös szellemből indulnak ki, akkor érdekükben áll a' városi rend e' z e s t minelőbb felbocsátani; ha haladási szempontból indulnak ki, akkor kötelességök mindent elkövetni, hogy a' városi rendezésből előbb legyen valami, minthogy az élet ténre az érdekek ragadják meg e' kérdést. Ha pedig a' m. FRR. aristokratiai szempontból indulnak ki, akkor azt tartom önmagok conservatiója kívánja tőlök, hogy ezen kérdésnek akadályt tegyenek. Ezekben öszponosítván véleményemet, miután a' kérdés épen nem úgy áll, hogy a' m. FRR. nekünk engedjenek, mert mi teljes szabadságot adunk véleményünk nyilatkozatára a' leirat után is mint az előtt, ők tehát midőn ezt akadályoztatják, mentségükre még e' téren is valamit előadni senki előtt, ki e' tárgyat tisztán és elfogultság nélkül látja, nem képesek. Én tehát azt hiszem, hogy ha azon közönös ténre, mellyen egyedi meggyőződésüket tisztán tarthatják fen, fel nem bocsátják a' m. FRR. ezen tárgyat, nem a' választás fekszik szívükön, hanem hogy véleményök szerint kissé elhamarkodva a' 16 voksot a' városoknak megadták. Végre még egy tiszamegyeci szónok ugymond: azok után, miket E. és P. m. követei igen helyesen elmondottak, nekem kevés mondanivalóm van; de kényszerültem érzem magamat mégsem hallgatni e' a' m. frdi tábla egyik tagjától hallott szemrehányást, melly nem személyt hanem a' t. hozás ezen részét, ezen egész táblát érdekli, arra kívánok néhány szóval felelni. Ugyanis a' m. frdi táblán mondatott azon hallatlan állítás, hogy e' tábla képviselői nem képviselői a' nemzetnek és hogy a' képviselők nem a' nemzet hanem pártok kifolyásai. Taglaljuk a' dolgot kevéssé: tehát ezen tábla nem lenne a' nemzet képviselője, magam is azt hiszem, hogy ezen táblánál levő képviselők még nem képviselik az egész nemzetet, az igaz, de képviselik a' nemzet azon részét, mellynek alkotványunk eddigi állásánál fogva a' t. hozásba befolyása volt; és ha a' m. FRR. nem tekintik e' táblát a' nemzet képviselőjének, miért nem fogtak kezét velünk akkor, midőn a' szabad községek képviselőit a' megyék tanácskozási gyűlésin szavazattal felruházni kívántuk? miért nem fognak kezét velünk akkor, midőn ezen tábla minden munkálatival azon működik 's oda fordítja ügyekezését, hogy az alkotvány alapja terjesztessék 's annak sánczai közé azok is bevétesse, kiknek képviselőiül bennünket ők elismerni nem akarnak 's azt állítják, hogy ezen tábla nem képviseli a' nemzetet. Olly ajakról hallani illyet, melly soha nem szólt fel, sőt ellenzette a' nemzet egyéb osztályinak az alkotvány sánczaiba bevételeit, legszembetűnőbb ellenmondás 's gúnny. Mi a' pártoskodást illeti, ha a' megyei pártoskodásokon végig megyünk, nem látjuk é a' frdi tábla néhány tagjainak titkos kezét működni, kik most a' pártoskodás ellen szólnak, és mit tesznek azon m. FRR. midőn a' nemzet képviselői, belátva a' pártoskodások rossz oldalát, törvényt initalnak? és midőn a' pártoskodást el akarják fojtani minden részben, mennyiben annak okai a' főispánok is lennének: ők az általunk javasolt törvényt viszszautasítják, illy kezek közt az ország rendének legigazságosb indítványa is kénytelen eltörpülni, illy táblának jövődjé így, mint most áll, nem lehet. Nem szölok én itt a' főrendi tábla öszszegéről, mert vannak ott is férfiak, kik tiszta meggyőződésüket követik. Hallottam itt a' m. FRRről függetlenségök tekintetében is szót emelteni, én azt mi nem létezhetik, senki től nem követelhetem, 's én olly függetlenséget tőlök, mint a' minőt szeretnék, hogy lenne a' nemzet képviselőiben, nem is követelék, azt azonban mégis kívánhatjuk hogy legalább magok jövődjét, állásuk biztosítását vegyék tekintetbe, 's ne akadályoztassák a' nemzeti kívánat teljesülését; ha valódiilag felfognák a' dolgot, nem ártalmukra, hanem állásuk további biztosítására szolgálna. Én egyben különbözöm K. város követőtől, mert azt hiszem, a' m. FRR. magokviselete birja őt arra, hogy azért, mert ők a' városoknál nagy qualificatiót ohahtanak

felállítatni, rájuk nézve is nagy qualificatiót kíván felállítatni, én ezt nem kívánom, isten mentsen meg ettől, mert látom, hogy a' frdi táblán is ülnek ollyanok, kiket a' sors százezer pfrrt jövedelemmel megáldott, kiknek érzéséről nem szölok és szöveiket nem vizsgálom, de cselekvéseikről jogom van itélni, 's miután azt látom más részről, hogy vannak ollyanok is a' frdi tábla sorai közt, kiket az isten nem áldott meg olly nagy jövedelmekkel, kik szilárdul állnak a' nemzet jogai mellett, 's lelkesen végig küzdik a' keserű csatát, ennek következtében olly nagy qualificatio - felállítást a' m. frdi táblánál a' szükséges reform tekintetében jónak nem látok, hanem ha a' m. FRR. tovább is így bánnak a' nemzet akarátával, akkor én nem nagy qualificatiót fogok rájuk nézve felállítani, ha még valaha módom lesz a' t. hozásban egyenes befolyással jelen lenni, hanem oda fogok agítani, hogy a' frdi tábla ne a' kormány által kinevezett tagokból álljon, hanem ollyanokból, kiket a' nemzet választ 's a' nemzet választottjai üljenek itt és ott 'stb. Én t. RR. egyik legszebb feladatnak tekintem a' törvényhozásnál azt, ha a' városi rendezést kereszülviszi és ohajtásimnak kétségen kívül legnagyobbika az, hogy a' városok ez országgyűlésen rendeztessegek el; én tehát ebből indulva ki, valamint mindent megteszek, mit látok, hogy a' városokat olly helyzetbe 's olly állapotba vezetheti, hogy megfelelhessenek annak, mit a' nemzet tőlök méltán követelhet, t. i. arra nézve, hogy az alkotványban részt vevén szavazataik által a' törvényhozásba is illő befolyással lehessenek: ugy más részről kijelentem, hogy inkább szomorú 's levert érzéssel leszek majd kénytelen ez országgyűlésről eltávozni minden városi rendezés nélkül, mintsem ollyanba egyezsem meg, melly azon csekély garantiáját alkotványunknak, mellyet bir a' megyékben, előlje. Pedig előlné azon városi követei akaratá ellenében is, kik e' tárgy kivívásában, velünk kezét fogva, mit örömmel tapasztalunk, harczolnak. Kimondván általános nézetimet, mi a' fenforgó kérdést illeti, hogy ne kelljen ismételve nyilatkoznom, a' m. FRR. válasza után ugy látom a' dolgot, hogy ezen tábla eddigi határozatától nem távozhatik el, 's a' mit B. m. követe indítványzott üzenetpótlással, azt két kézzel elfogadom. Más oldalról ellenben, többen a' FRR. által felállított qualificatio pártolása mellett szölk, azonban ezek nagy kisebbségben maradván, a' többség B. megye indítványát, melly szerint a' FRR. felszólítandók, hogy az egyenes választás mellett határozottan nyilatkozzanak, elfogadta. Ezen érdekes vita bevégeztével a' többi pontra nézve a' ker. szerkezet a' nélkül, hogy a' RR. hozás a' s vitatkozásba bocsáttokzta volna, megtartott.

220dik orsz. ülés a' nm. FÖRRnél sept. 20kán reg. 11. órakor, Nádor öcs. kir. fens. elnöklöte alatt. Mielőtt a' napirend főtárgya fölvetetett, többféle üzenet 's viszonzüzenet fölolvastatván, köziratra utasították, ugymint: az 1840. 15. t. cz. áltai behozott váltótörvény némelly szakaszinak fölvilágosítása 's illetőleg módosítása tárgybani rdi üzenet 's törv. javaslat; a' sérelmek 's kívánatok némelly pontjainak, mellyek körül az egyezés megtörtént, fölterjesztése iránti üzenet; Pozsega, Verőcze és Szerém gyék sérelmének azon pontjai iránti, mellyekben az egyezés bekövetkezett, fölterjesztés végett; a' görög nem egy. ügybeni 4dik, valamint az áldás - megtagadás iránti szinte 4dik üzenetek. Tanácskozási főtárgyul öcs. kir. fens. által a' sz. kir. városok elrendezése tárgyában átküldött 6dik rdi üzenet levén kitűzve, azt a' fens. elnök azonnal szakaszonként fölolvastatá, 's az 59re nem tételvén azonnal észrevétel, folytatól a' 89dik pont fölolvastaték, mi megtörténvén, egy m. gr. 's táblai hivatalnok mindkét pont fölött ekép adá elő nézeteit: A' városi elrendezés 3dik tárgyalásakor a' m. FRR. azt nyilatkozták, hogy a' közvetlen választás elfogadásától sem lennének idegenek, ha a' polg. képességre fölállítandó kellekben elég biztosítást lennének; a' m. FÖRR. tehát a' városi tisztikarválasztásra nézve az alternatívát tartották fen, hogy vagy kettős választás legyen csekélyebb qualificatiók mellett, vagy egyenes választás ugyan, de ahoképest magasb qualificatiók mellett. Az egyenes választással öszszekötendő kellek meghatározását csak azért hagyták el, mert a' t. RR. nek e' részben szabadabb és nagyobb ténrt kívántak engedni; de im a' t. KK. és RR. jelen 6dik üzenetökben fölshözlítják a' m. FRRet, hogy az egyenes választást, mint alapot, mindenekelőtt határozottan fogadják el, maguk részről nyilatkoztatván, hogy az ezen alap fölötti közmegegyezéstől függ a' polgárképesség iránti megállapodás is. Sokkal elismértebb igazság az, hogy az egyenes választás iránti kérdést a' polgárképesség meghatározásától elválasztani nem lehet, mintsem én a' z t most ismét vitassam; 's azért,

midőn az egy társzolta mint h zák me ruhlatn kozásol vel a' h kerülő 's a' ho társra s részem közvetl des elő kívánta általi g dig kár biztosi lésben. ve, mi lítani r megval munká ladjon befoly a' vagy is, kik azért, bilis es városo részbe az elve kalmaz szerfö sem az köre ut les bas Jogok a' nél tov a' poli állaspó talan. FRR. t e' mun állított némi b tam, n lentém lasztás lificatio tam 's FRR. i választ hogy e biztosi kettős elállók inkább képest va azo fontos ez ügy den ki nyilatkiók, n 3-4 ban 1- nél pec fr., nap honora lemler az egy hozzát és ker nek, m koztat gyok, mét az társra számo csak k méltó, kalma teljes nap el ok szö lesz sz olly ep minden

midőn a t. KK. és RR. a' m. FRRket felszólítják, hogy az egyenes választást alapul elfogadván, e' részben határozottan nyilatkozzanak, én nem érthetem ezt másképp, mint hogy egyszersmind a z o n kellekeket határozzák meg, mellyek mellett az egyenes választáshoz járulhatnak. Teszem azt annyival inkább, mert a' tanácskozások jelen stadiumával, az országgyűlés végidejével a' halasztás nem fér össze, mert egyáltalában a' kikerülő 's határozatlan választásoknak barátja nem vagyok 's a' hozzáknak irányzott egyenes és méltányos felszólításra szinte egyenes és határozott felelet illik. Én tehát részéről elállva az alternatívától, a' polgárság általi közvetlen választást, mint alapot elfogadom, 's a' kérdés előttem már most csak az: vajjon mily biztosíték kívánatik arra, hogy ezen jognak az összes polgárság általi gyakorlása, a' városok 's közhaza javára nem pedig kárára szolgáljon; két föltételben találom pedig ezen biztosítékot, 1) a' választók képességében; 2) kijelölésben. A' választók önállására vagy képességére nézve, mint más országokban ugy hazánkban is mást föllálitani nem lehet, mint a' vagyombeli képességet 's én megvallom, hogy ez egyike azon kérdéseknek a' jelen munkáltságban, mellynek én legnagyobb fontosságot tulajdonítok; szentül igaz lévén az, hogy azoknak kell befolyást engedni a' városok közügyébe 's azokat kell a' vagyontalan tömeg általi elnyomatás ellen óltalmazni is, kiknek érdekük egy a' város érdekével, 's kiképen azért, mert magas érdek által vezéreltetnek, corruptibilis eszközökké oly hamar nem fajulhatnak, kiktől a' városok jövődjé, kiktől hazánkban fölvirágzása nagy részben várható. De ezek is el voltak sokszor mondva, az elvet nem tagadja, gondolom, senki, de az elv alkalmazásában van az összeütközés. Meglehet, hogy szerfölött féltékeny vagyok e' részben, de meggyőződésem az, hogy a' politikai jogok gyakorlásának azon szűk köre után, melly eddig létezett a' városokban, az igen széles basis föllálitása, melly által mindjárt első lépésre e' jogok gyakorlata non plus ultráig, vagy pedig kelleitnél tovább is kiterjeszhetnék, tetemes ugrás volna, melly a' politikában mindenkor veszedelmes, főkép midőn az álláspont, mellyre az ugrás által érni akarunk, bizonytalan. Ezen aggodalomnak, mellyben, mint hiszem, a' FRR. többségével osztom, tulajdonítható, hogy midőn e' munkálat 3 ori tárgyalásakor a' polg. képességre föllálitott kellekek tetemes csökkentését indítványoztam, némi biztosíték miatt a' kettős választáshoz ragaszkodtam, mind a' mellett hogy én, mint akkor is már kijelentém, igen csekély qualificatiók mellett a' kettős választásban sem találnék nagy biztosítékot. Én azon qualificatiókat, mellyeket, mint mondtam, akkor indítványoztam 's mellyek mellett mindaddig megmaradtak a' m. FRR. igen csekélyeknek nem állíthatom, a' közbevetett választásnak talán meg is feleltek volna, de megvallom, hogy engem tökéletesen ki nem elégítenek, 's minden más biztosíték nélkül meg nem nyugtatnak, midőn tehát a' kettős választástól, mellyben némi biztosítást találtam, elállok, érzelmem és kívánatomnak az felel meg leginkább, hogy a' qualificatiók az egyenes választáshoz képest fölemlessenek; mivel mindazáltal, méltányolva azon közeledési lépést, mellyt a' t. RR., két más fontos kérdésre nézve tettek, de ezenkívül is, minthogy ez ügy előmozdítását 's a' két tábla közti egyesülést minden kitelhető módon eszközölni ohajtanám, készen nyilatkozom állani arra is, hogy a' mondott qualificatiók, mellyek Pest városban 3000 fr., kisebb városban 3—400 fr., közép városban 7—900 fr., nagyobbakban 1—1500 fr.ig érv. fekvő tulajdonban, kézműveseknél pedig kisebb városban 120 fr., közép városban 140 fr., nagy városokban pedig 400 fr.ig menő keresetben, honoratoroknál pedig 2,3—400 fr.nyi tiszta jövedelemben állapították meg, a' kettős választás mellett most az egyenes választásra alkalmaztassanak, azon csekély hozzátételekkel, mellyek akkor már p. o. a' gyárosokra és kereskedőkre, hogy rendesek és beczimzettek legyenek, megemlítették. Midőn mindazáltal ezeket kinyilatkoztatni 's a' m. FRR. pártoltatásába ajánlani bátor vagyok, egyszersmind fölhívom a' m. FRR. magas figyelmét azon biztosítékra, mellyt én a' tisztikar-választásra nézve a' kijelölésben találok, melly nélkül az illy számos választó általi választás, főkép ha ez uton nem csak becsületes és jó hírnél fogva közbizalomra méltó, hanem azonkívül hivatalaikban kiképezett és alkalmas tisztviselőket akarunk szerezni a' városoknak, teljes lehetetlen. Nem hiszem, hogy ott, hol mindennap előforduló praxis, de azonkívül elméletileg is annyi ok szól, hosszu okoskodásokra volna szükség, azt sem lesz szükség sok okkal támogatni, hogy a' kijelölés csak olly egyed által történhetik czélszerűen, ki a' város minden körülményeit, viszonyait 's egyedeit ismerve,

mindamelltt minden párt és pártédek föllött áll, érttem a' föfelügyelőt, kinek föllálitásától egyáltalában részéről legalább nem mondom le, 's kinek nélkülözhetetlen főjogai közé számítom a' tisztikar-választáskori kijelölést. Ezen kijelölésben látom én az egyetlen lehetőséget, melly mellett az egyenes választás, illy csekély qualificatiók mellett számos választó által a' városok kára nélkül gyakorolható, ehez szigorun és szilárdul ragaszkodom, ugyannyira, hogy egész indítványomat ezen föltételhez határozottan kötöm, és ha a' m. FRR. javaslatomat elfogadni kegyeskednének, a' t. RR. is az üzenetben, miután az egyenes választásnak, mind a' tisztikar, mind a' követválasztásnál elfogadása 's az eddigi qualificatióknak az indirect választástól a' közvetlenre átmenetle által közeledési ügyeketeknek, ugy gondolom, nem csekély tanúságát adták, minden tisztelettel, de színtolly határozottan kijelentelní ohajtom, hogy az eddig föllálitott és ujra megemlített qualificatiók mellett, az egyenes választások a' föfelügyelő által teendő kijelölés után fognak történni. Ebben központosítom indítványomat 's azt csak azon észrevétellel fejezem be, hogy a' minimum eszméjét, melly e' szakaszban ismét megemlítették, azon okoknál fogva, mellyek már sokszor fölhozattak, most sem fogadhatom el, mire nézve is véleményem szerint a' t. RR. értésítendők volnának. Ez indítvány legottan több szónok által pártoltván, végzésé lön; miután több oldalról megtámadtatott, nem annyira a' tárgy érdemére nézve, melly mindkét oldalról kimerítettnek elismertetett, mint inkább e' tábla állására 's ezen eljárás következményeire nézve 's többféle előadások 's viszonzások történtek, mellyek velejét ezekben foglaljuk össze. A' most hallott indítványban több m. szónok legkisebb concessiót sem láttak, mivel a' multkori discussiók alkalmikor már az egyenes választásoktól nem idegenkedett a' többség, egyedül kimondani nem kívánta ezt a' válaszüzenetben, 's inkább a' t. RR. által várta indítványoztatását. Most pedig kettős concessio kívánatik egyért, melly tulajdonképen nem is az. A' föfelügyelő leggyűlöleteseb nevezetekkel illetetvén, azt állította rólok többek közt egy m. gróf, hogy sirba döntik a' hazát, egymás gr. a' pótlótasítások ellen kikelvén, mellyektől talán a' kérdés fordulata váratik, ő, és más szónokok e' nm. tábla eljárását gáncsolák 's annak borús jövődjöt jósolának, ha ezen 's más hasonló kérdéseknél a' nemzet és kormány közt tovább is áthathatlan falat képezendnek. Azért ne hátráltassák már tovább a' m. FRR. a' följeljesztést, hogy a' kormány szándéka is megtudassék, mire azután h i h e t ő l e g az utasítások is megváltoztorni 's az egyezés a n n á l könnyebben fog bekövetkezni. Nem hiányoztak ez alkalommal is jeles előadások, de az annyira kimerített tárgyban a' kérdés lényegébe vágó új eszme nem vala felhozható, valamint az országgy. mostani stadiumában nem az előadások remekisége vagy elméssége, hanem a' nézetek közelítése 's egyesülése dönti el az egyes tárgyakat; 's csak ezen egyesülés által oldhatja meg a' t. hozás magasztos feladatát. E' czélra leginkább egy m. báró köv. beszéde látszott törekedni: Ha a' RR. üzenete orsz. gyűlés kezdetén kerülne a' FRR. tábla tanácskozása elibe, részéről azt nem pártolnám; de az által, hogy az országgy. vége oct. 15 ére határozatott, és hogy már most sept. 20 át éljük, a' kérdés egészen más alakban tűnik fel előttem 's a' jelen pillanatban nem azon kérdés áll, mit tartok én a' városok elrendezésében legjobbnak, hanem mit tartok legczélszerűbbnek arra, hogy ezen t á r g y legfelsőbb helyre kerülése siettessek? És ha én gr. A. G. ö mlgának indítványában biztosítását látnám annak, hogy ez indítvány elfogadása által az ügy felküldhetése könnyítették, akkor részéről szívesen járulnék hozzá, noha az indítvány többi részeivel egy értelemben nem vagyok. A' m. ur kimondá nézetit három pontra: 1) az 58. §ra, azután a' képesség 's ezzel összekötve a' felügyelő és candidatio kérdésére nézve. Mi az elsőilleti, a' m. ur csak egy okot h o z o t t fel a' RR. ellen t. i. azt mondá, hogy azon kormány, melly valamely törvénytelen lépését a' t. hatóságoknak csak akkor akadályoztathatja, ha a' t. hatóságok által arra felszólíttatik, már kormány lenni megszűnt. Erre én azzal felelek, hogy azon kormány, melly hat hónap alatt nem veszi észre, hogy a' törvény nem egyes emberek, hanem t. hatóságok által sértetett meg, azon kormány, melly ha ezt észreveszi 's hat hónap alatt lépést nem tett azon törvénytelenség megszüntetésére, mondom, azon kormány hasonlókép megszűnt kormány lenni, mert nem teljesítette kötelességét, mert jogát nem ismeri, mert gyenge és erőtlen, melly a' nemzet pártolására nem számíthat. Ő mlgának indoka tehát a' RR. ellenében, felfogásom szerint, többet legalább nem bizonyít mint azt, mit én a'

RR. helyett a' m. ur okoskodására mondek; és most átmegek az indítvány 2dik részére. A' m. ur a' képesség kérdésére nézve kinyilatkoztató, hogy először a' direct választást elfogadja 's azt csak azon képességhez köti, mellyt a' m. FRR. az indirect választás mellett ajánlottak a' RRnek. A' m. ur indítványa ezen részben én valósággal nemcsak tetemes közelítést látok, hanem látok olly közelítést is, melly engem tökéletesen kielégít, miután a' m. FRR. emlékezni fognak, hogy azon qualificatio, mellyt első alkalommal elbarátim és én a' m. FRR. elibe indítványkép terjesztettem 's melly a' m. FÖRR. által mint lehető logrevolutionálisabb ostromoltatott, tetemesen magasb annál, melly a' m. gróf ur által jelenleg indítványoztatik. Ezen részét indítványának tehát igen szívesen elfogadom, mert az engem tökéletesen kielégít és hiszem kifogja talán elégiteni a' RRet is. A' kérdés az: vajjon ez indítvány ki fogja ő elégiteni a' RRet akkor is, ha az bizonyos feltételekhez köttetik t. i. a' kir. kinevezéstől függő föfelügyelő megállapításához és a' candidatioi joghoz, melly azon egyednek átadatik; mert én gr. A. G. indítványát úgy értettem, hogy a' m. ur a' képesség és direct választásra nézve kimondott nézeteit azon nézetek elfogadásához köti, mellyeket a' m. ur a' föfelügyelőre nézve kimondott. Már most kérdem, nem theoretice hanem a' kérdés jelen állásában, hol a' m. FRR. egytől egyig véve korlátozni akarják meggyőződésüket, hol e' táblának egyetlen egy tagja sem ül e' teremben, ki ezen városi szerkezet egyes pontjaira nézve, mellyeket elfogad, nem volna kénytelen kimondani, hogy azon egyes pontok tökéletesen meggyőződésével nem egyeznek meg, hol a' m. FRR. meggyőződésüket korlátozták, kérdem: nem volna e' nagyon czélszerű, korlátozni meggyőződésüket a' föfelügyelő kérdésére nézve is, nehogy mindazon concessiók, mellyeket a' m. FRR. valósággal tesznek, és pedig meggyőződésük korlátozásával tesznek, tökéletesen haszontalanokká váljanak. Ha tekintetbe veszem a' városi kérdés fontosságát, ha tekintetbe veszem ezen nagy fontosságú kérdésnek mennyi egyes fontos pontjai vannak, megvallom: alig foghatom meg, hanem csak fájdalommal látom, hogy azon sok fontos kérdés közt épen azon kérdés kerestetett ki conditio sine qua nonnak, mellyben teljes meggyőződésem szerint aránylag a' többihez sokkal kisebb fontosság fekszik: mert hisz, ha gr. A. G. mlg. indítványa elfogadtatik: világos, hogy a' városok k é r d é s é n e k el vagy el-nem fogadtatása a' föfelügyelő elfogadásán vagy el-nem fogadásán fordul meg, mert ha a' föfelügyelő a' t. RR. által elfogadtatik, elfogadtatik a' direct választás és qualificatio is, ha pedig el-nem fogadtatik a' föfelügyelő, mindazon mondott concessiók megsemmisítetnek; ez tehát az egész kérdésnek sine qua nonja, a' centrum, melly körül a' kérdés forog. Már kérdem: ez e' azon kérdés a' városi munkáltságban, mellyt sine qua nonnak kell tekinteni, mellyel majd, ha a' városi munkáltságból nem lesz semmi, felléphetünk 's azt mondhatjuk: megsemmisítettük a' m u n k á t, mert a' föfelügyelő nem adatott meg. Ha a' m. FRR. nem a' felügyelő, hanem a' felügyelés elvéről szólnak és kimondják, hogy a' kormányt semmi országban, legkevésbbé alkotmányos országban ignorálni nem lehet, hogy a' városokat felügyelés nélkül hagyni nem szabad, és hogy a' t. RR. gondoskodjanak módru, melly által a' kormány azon felügyelést czélszerűen gyakorolhassa, ha, mondom, a' m. FRR. azt teszik, teljes meggyőződésem szerint erős terenuon állnának 's ollyanon, mellyen a' m. FRR. ellen is állhatnának; de kérdem a' m. FRRet: ezt mondták e' ki üzenetükben, azt mondták e' a' RRnek, hogy a' felügyelésről gondoskodva nincs és felszólítják é ő k e t, hogy gondoskodjanak a' felügyelésről? A' mélt. FRR. kimondják, hogy föfelügyelő nélkül városokat nem akarnak, hogy ezt a' városi kérdés sine qua nonjának tekintik. Már kérdem, a' föfelügyelő egyes személyeinek kinevezése az egyes városokban egyetlenegy módja e' a' felügyelésnek, vagy csak legczélszerűbb módja annak? azt mondom, hogy nem, mert szükségképp a' kormánynak nem lehet más szándéka a' felügyelés tekintetében, mint az, hogy a' kormány elvei, mennyire lehet, egyformán teljesíttessenek az ország minden részeiben. A' két felügyelési mód közt minden kérdésen kívül azon mód legczélszerűbb, melly által a' felügyelés egy városban v. megyében nem gyakoroltatik másképp, mint a' másikban. Már azon pillanatban, mellyben a' felügyelés tisztán csak föfelügyelőkre bizatik, a' kormány elvei alkalmazásának unitása szűnik meg, m e r t ezen pillanatban a' városokban az fog történni, mi a' megyékben, t. i. hogy az egyediségek különbsége szerint bizonyos tárgy egy megyében így, a' másikban ugy magyaráztatik. És vajjon tapasztalás nem létezik e' roánk

nézve, vajjon a m. FRRk ignorálhatják é azt, mi közöttük történik, ignorálhatják é azt, hogy azon felügyelési rendszer, mely a megyékben a főispánok által gyakoroltatik, nem tökéletes és hogy bizonyosan, ha a m. FRRtől függne, a felügyelésre nézve nem változtatnák é meg azon rendszert, mely a megyékben olly czélszerűtlen. A főfelügyelők tehát sem nem legjobb, sem egyedüli módja a felügyelésnek. A m. FRR. tehát akkor, midőn a felügyelőt sine qua non u l mondják ki, ezen kérdést olly feltételhez kötik, mely nem eléggé fontos, hogy annak tartassék. Több általam igen tisztelt tagjai a m. földi táblának figyelmeztettek arra, hogy a városi kérdés megbukása a FRRnek fog tulajdonittatni; mult tanácskozásunk alkalmakor pedig több általam igen tisztelt egyedei e táblának e vádat inkább a RRre ruházták; teljes meggyőződés szerint, melyet kimondani kötelességemnek tartok, ha a városi kérdés, mint valóban félni kezdek, be nem végeztetik, a hiba mind a RRkben, mind a FRRkben van. A RRkben, kik, midőn a kérdést olly alapokra állíták, melyekről előre látták vagy láthatták, miszerint az sikerülni nem fog; fájdalom! azon régi magyar praxisból indultak ki, miszerint jó a kérdéseket olly magas hangon kezdeni, mint csak lehet, hogy később legyen valami, mit mintegy áruba bocsátni 's azokért más concessioikat alkudozás utján kieszközölni lehessen. De a RR. ezen taktikája hiányának irányában mit kellett volna tenni a m. FRRnek? A kérdést azon t e r r e kellett volna állítaniok, hová azt most állították, a mélt. FRR. azon hatásuknál fogva, mellyel kétségkívül bírnak, el kellett volna készíteni a közvéleményt, hogy az, mi valóságos meggyőződésük 's mit a m. FRR. most kimondanak, az országban több-egyet nyerhessen. A mélt. FRR. azon része, mellynek egyik tagja lenni szerencsém, akkor ezen igen nehéz kísérlethez fogott, a m. FRR. talán kegyesen visszaméltokoznak o' tárgy iránti első tanácskozásainkra, a táblának ezen oldala eltérve véleményében attól, mit a RR. indítványoztak, majd azt indítványozta akkor, mit a m. FRR. most elfogadnak. Ha a m. FRR. akkor, midőn a kérdés itt először felkerült, azon szabadságnál fogva, mellyel bírnak, mert hisz utasításokkal lekötvén nincsenek, teljes tökéletes meggyőződésüket mondják ki mindjárt első alkalommal, meg vagyok győződve: a kérdés jelenleg el vagyon döntve; de mit tettek a m. FRR. ? A m. FRR. minden erővel és hatalommal depopularisálták azon véleményt, mellyet a FRR. most magok fogadnak el; a m. FRR. depopularisálták önmagok az egyenes választást, depopularisálták azon qualificatiót, melly mellett most szólnak. A m. FRR. a főfelügyelő kérdésénél az elven kívül elsorolták a főfelügyelő teendői olly módon, hogy azt a RR. el nem fogadhatják 's mi lett következtése ez eljárásnak? az, hogy a kérdés a helyett, hogy tisztába jött volna, most pártok kérdésévé vált; a helyett, hogy a két tábla közt nyugottan megvitattatnék, mind egyik, mind másik tábla által ön tekintélyes szempontjából vitattaték meg 'sa helyett, hogy az, mit a FRR. most indítványoznak 's mit talán a legzelelszerűbb, orsz. pártolatásra találna, épen ezen vélemény az orsz. legkevesebbé számíthat többségre 's pedig azért nem, mert azok, kik előtt a m. FRR. többségének véleménye auctoritás, azt abban keresikmit a m. FRR. hosszú vitatás után egy pár hónappal ezelőt elfogadtak, azok pedig, kik a KK. és RR. véleménye után indultak, rég elfogadták azt, mit a kerületi választmány indítványozott, 's így épen azon módja a kérdés feloldhatásának, melly a legvalóbbszínű, az országban párt nélkül áll 's a nemzet semmi osztályánál lelkesedésre nem számíthat. Én tisztán kimondom meggyőződésemet: valamint a KK. és RR., ugy a m. FRR. sem tökéletesen szabadok minden szemrehányástól, ha a városok kérdése megbukik. De azon szerencsés helyzetben vagyunk még, hogy a létező bajokon segíthetünk 's annyi zavar annyi keserűség után, melly az országban elterjedt, a városi kérdést még rendbe hozhatjuk. A RR. minket felszólítanak, hogy nyilatkozzunk a direct választásra nézve. Nyilatkoztassuk ki tehát a RRnek a direct választásra nézve gr. A. G. azon indítványa nyomán, miszerint a direct választást elfogadva, azt csak azon qualificatiókhoz kötjük, mellyek általunk előbb az indirect választás mellett ajánlottak. A felügyelőre nézve, ha csakugyan a m. FRRnek ugy látszik, hogy a felügyelésről kellőleg gondoskodva a kir. városokban nincs, mondjunk ki ezt és szólítsuk fel a RRket: hogy ők a felügyelés czélszerű módját indítványozzák; csak olly feltételekhez ne kössük a kérdést, mellyek a RR. utasításával ellenkezve, annak feloldhatását lehetlenné tehetnék, mert teljes meggyőződés szerint egyedül ezen kérdéstől függ Magyarország alkotmányos utoni kifejlődésének lehetősége. Ismerem én

azon ellenvetéseket, mellyek a városi kérdés ellen felhozhatnak, 's mellyek mivel előítéletekkel találkoznak, 's mivel a városi kérdés belsőkép igen sok által nem pártolatatik olly hévvel, mint azt pártolni kellene, annyi erővel bírnak; de épen mert ezen ellenvetéseket ismerve tudom, mennyire alaptalanok 's mégis mennyi hatásuk azok: kétszerte ohajtom e kérdés eldöntését. Sokan és hazánk legjobb polgári közül, kik nem akarják, hogy Magyarország anyagi felvirágzásának feláldoztassék a haza szabadsága és alkotmányos léte, bensőleg talán örülnek, ha a városoknak nem fog jutni azon 16 vok, mellyet ők az alkotvány és alkotványos szabadságra nézve veszélyesnek tartanak? Erre én azt mondom, hogy ha a magyar alkotványos szabadság olly alapon áll, hogy mihelyt ez országban a nem-nemesek közül valaki politikai jogokkal felruházatik, az alkotványos szabadság veszélyben forog: akkor azon szabadság fenállani nem fog; mert azon szabadság, mellyet 14 millió ember közül csak 400,000 tud szeretni és védelmezni, mondom azon szabadság papirosán áll, de az első kül vagy belső ingadás azt semmivé teszi. Említették mult alkalomkor az, hogy a városi kérdés ki fogja vinni önmagát; én is azt hiszem, mert minden, mi olly annyira igazságos 's adolog természetéből foly, az kivíja magát, de a kérdés csak az: mi módon fogja magát kivíni? Így például a 17 század közepén Dánia állapotja majd ollyan volt, mellyben jelenleg hazánk van, a kiváltságos osztályok adómentességgel, kizáró birtokképeséggel, törvényhozási befolyással felruházva, a nemzet többi osztályai, a polg. rend minden törvényes befolyás, ugyszólván minden jog nélkül. Az aristokratia büszkén arra, hogy alkotvánnyal bír, mindazon osztályokat, mellyek alkotványos szabadság után szinte sovárogtak, közibe felvenni nem akarta, és Dániának ez állapotja 1660ban kivíta magát, az által, hogy a polgár és nemesi rend önkéntlemondva, alkotványáról, Dánia absolut országgá vált. Franciaország állapotja a 18. században ismeretes, és ott is kivítták magokat a kérdések, de ugy, hogy mindazon áldások után, mellyeket azon nagy történet Franciaországra 's az emberi nemre hozott, mégis borzadással tekintünk ez időre vissza; vagy egyik vagy másik módon kivíthja minden kérdés a világon magát, de alkotványos módon, mint azt valamennyien kívánjuk, ez más kérdés. Adja mindenható isten, hogy csalódjam, de ugy hiszem, hogy a városi kérdés sokkal nehezebben fogja magát kivíni jövő törv. hozás alatt mint a jelennél épen azon oknál fogva, mellyet mélyen tisztelt barátom gróf E. J. említett, csak hogy azon állításhoz, melly szerint a pótlóutasításokban nagy bajt lát, még azon pótlást szeretném tenni, hogy épen a városi kérdésre nézve nemcsak a pótló- hanem az anyautasításokban is nem kevés veszély fekszik. A jelen t. hozás alatt a városok kérdése az országban keresztül víta magát, de miért? azért, mert minden párt, minden becsületes ember kezét fogtak és dolgoztak ezen kérdés mellett; mert azok, kik Magyarország haladására nézve legtülságosb gondolatokat követtek, egy részről a városi kérdés mellett szóltak, mint olly lépés mellett, mellyen keresztül kell menni mindenekelőtt; és azok, kik a szerfölötti haladást nem kívánják, azt pártolták, mert a rendfentartást ohajtották, de vajjon ezen szép egyetértés e kérdésre nézve bizton fog tartania a jövő t. hozásig, mer é valaki kezeskedni, hogy a jövő t. hozásig nem fognak találkozni emberek az or. ban kik, mint az adó kérdésnél országgyűlés előtt történt a városi kérdést agitatio tárgyaul fogják használni, 's a nemességet, melly az utasítást adja, föllázítani annak kihirdetése által, hogy azon perczen, midőn a sz. kir. városok vokot nyernek, a magyar alkotvány veszélyeztetve, sőt sirba döntve van; kérem ki mer kezeskedni erről? 's ha ezt nem merjük tenni, ha köztünk tetemes többség létezik, melly meg van győződve, hogy a városoknak jövő törvényhozás alkalmakor ismét 16 vokot szerezni valósággal nehéz feladat lehet: kérdem a FRRket, nem kötelességünk é mindent elkövetni, hogy a városi tárgyan czélt érjünk? Én tehát ismételve azt, mit indítványkép előadtam, t. i. hogy a RRnek tudtára adassék, mikép a FRR. a direct választás elfogadását azon qualificatiókhoz kötik, mellyeket előbb az indirect választás mellett a RRnek ajánlottak, a főfelügyelésre nézve, noha én ezt szükségesnek nem tartom, pedig még némely nagyobb biztosítékokat kívánunk, egy-szersmind felszólítván a RRket, hogy az ügy bevégzését, mennyire az tőlük függ, sietlések; mert teljes meggyőződés szerint a városi kérdés nem sikerülése miatt, legnagyobb felelősség azt fogja érni a jelen pillanatban, ki a városi munkálat fölterjesztését akadályoztatja. — Egy ellenvéleményű gróf jeles előadásában többek közt a szabályokra nézve emlékeztet az előttei szónokot, hogy e tábla többsége csak mindig

azon eldönthetetlen igazság mellett ellenezte a t. RR. kívánatát, hogy valamely magában törvénytelen szabály egy 3diknak hanyagsága által törvényessé nem válhatik. E tábla többségének törekvése csak odamegy, hogy a főfelügyelés igazság legyen; míg pedig e czélra más módot nem lát szónok, a főfelügyelők eszméjétől el nem állhat. Ha azonban a városok jövődjö csak a másik oldalról fölhozott elveknek ez országgyűléseni létesülésétől függne, akkor igen szánandó volna mind ez, mind a rája támaszkodó alkotvány szilárdsága. Angliában némely kérdések csak felszázadi parlamentaris harcok után vihették ki magokat. A vitaközások heve ismét gyakori eltéréseket 's elnökök rendre utasított kifakadásokat idézett elő, mellyek eredményét, t. i. az indítvány elfogadását a fens. elnök többségül kimondotta.

287d. ker. ülésb. sept. 20kán elnökök: Andrassy Mihály Esztergom, és Mattyasovszky Boldizsár, Szepes megyék követei; jegyző: Szentkirályi Móricz. Mielőtt a legutóbbi kerül. ülésben megszaktad baranyai indítvány tárgyalásába bocsátkoztak a RR., fölvetették szabad átmenetről szóló 4dik válaszüzenetét a FÖRRnek, mellyben mind a törvényjavaslat, mind a fölírás fölterjesztése iránt megegyeznek, egyedül a törv. javaslat azon pontjára tették észrevételüket, melly a küldöttség-ről szól, hogy annak romai kath. és prot. tagokból kell állani, már pedig megtörténhetik, hogy nem róm. kath. vagy protestans, hanem az országba törvényesen bevett más vallásra kíván valaki általmenni, erre nézve a törv. javaslat szerkezete szerint némi nehézség fordulna elő, mert a vegyes küldöttség egészen más vallásukból állna; a támadható nehézség kikérülése tekintetéből tehát javasolták, hogy a küldöttség olly vegyes vallásu tagokból szerkeztessék, melly vallásban volt 's melly vallásra kíván átmenni a folyamodó. Ezen észrevétel elfogadtatván, a törv. javaslat akkép módosított, 's mind ezt, mind pedig az erre vonatkozó üzenetet a ker. jegyző azonnal elkészítvén, hitelesített 's mai országos ülésbe vitetett. Ezután a legelő-elkülönítést tárgyaoló baranyai indítvány jöve tanácskozás afá. Az elkülönítés hasznosságát, melly innen a mezeigazdaságra háramolhatik, a RRdek általános többsége elismerte 's az indítványa egyenes ellenzöje nem találkozott; tárgya nézve azonban a RR. egy része akkép vala meggyőződve, hogy az az örökvaltsággal igen nagy öszszeköttetésben van, 's minthogy ez érdemben törv. javaslat-készítésre ker. választmány küldetett ki, melly munkálatát e napokban beadandja, azzal egyszerre vélték tárgyalandónak, mások pedig e kettőt egymástól föltételezni nem kívánták; tudjuk, ugymond, egy m. követ, hogy eddig a felsőbb dicasteriumok az örökvaltság iránt legkisebb sympathiával sem viselteknek, 's ha ezt a legelő-elkülönítéssel öszszeköttjük, midőn majd a községek a legelő-elkülönítés eszközléseért a II. t. tanácshoz fognak folyamodni, hogy ez az örökvaltságot akadályozza, a legelő-elkülönítés eszközlését éve-kig elhuzandja. Mi magát a kérdést illeti, nem látom okát, miért kellene a község kisebb részétől megtagadni azt, hogy a legelő-elkülönítést kérhesse, ezzel semmi más nem tétetik, mint hogy tulajdonát kiki saját tetszése szerint használhatja; ugyan igazságos lenne ó az, ha midőn egy birtok több testvér kezeire jut, 's az a többség közösen kívánja mivelteni, a kisebb rész birtokrésze, melly azt követeli, ki nem adatnék; 's így mit a szoros rokonságban élő testvérek igazságosan követelhetnek, azt a község kisebb részének, sőt egyeseknek is megadni szükséges. A dolog illy helyzetében csupán arrul levén kérdés: vajjon az indítvány azonnal tárgyalassék é, vagy pedig a választmányi javaslat be- várásáig az örökvaltság tárgyalására halasztassék? szavazat utján 34 megye 11 ellenében ez utóbbi mellett nyilatkozott. A kevesebbseben maradt megyék, mellyek az indítvány felett azonnal kívántak határozni: Trencsény, Liptó, Győr, Baranya, Esztergom, Mosony, Tolna, Bács, Turóc, Verőcze, és Ung. Ezután a Fiume és Buccari kerületek elrendezését tárgyaoló törv. javaslatra tett földi észrevételek vétettek tanácskozás alá. A patricius családokra nézve a földi javaslat, melly szerint ezek előbbi kiváltságos jogaikban meghagyatnának, el nem fogadtatott. A jelenben létező patricius tanácsosok ugyan, azon politikai jog gyakorlában, hogy a köztanácskozásokba befolyhassanak, meghagyattak, jövedőre azonban csak azon patriciusok lehetnek a köztanácskozás tagjai, kik képviselőnek meg fognak választatni; egyébkint a képviselők száma százban állapított meg. Továbbá a polgári qualificatióra azon somma fogadtatott el, melly a közép városokban határozottatott. Többi lényeges kérdésben pedig csak azon mértékben történt a közelítés, mint az

a hajdu
állapítá
2
bad átme
lesített
észrevé
gyatvá
város r
elő; e
szeszede
városi s
2
reg. 1 f
egyh. ál
tek 's a
net az a
került a
üzenet
serelem
horvátok
mellyek
lékul ter
gát az e
a többi
mek első
nem juto
lólul a
az e tá
egy óra
valván,
választ
tudósítá
után a
szinte f
es. kir.
tatott. A
2
tisztújít
vendő a
csupán
hogy az
gadtuk
nyadán
tünk leg
a kikül
— évrő
dott, h
lálhatta
tehát a s
kén tart
téseken
hogy ná
den meg
vette ke
enyészi
hogyan
rovásár
egynéh
mitő tén
nem tud
vetlenül
töztvény
azokat t
juk; —
megkér
német r
illy alak
venkés
egy lelki
sitásunk
egy izb
szerenc
látott v
csak an
de állad
i lézett
t kában
az illir
hazafiak
lőji meg
gyűlési
nél leen
rülő alk
gátási
dégek f
lius hón
vét a ve
sát meg
szerezz

a' hajdukerület 's királyi városok szerkezetében meg-
állapított. —

226d. orsz. ülés a' t. RRnél sept. 20kán. A' szabad átmenet érdemében mai kerületben tárgyal't s hitelesített 5dik üzenete a' RRnek vétetett föl, 's a' FRR. észrevétele nyomán módosított t.javaslat helybenhagyatván a' FRRhez átküldetett. Ezután a' XVI. szepesi város rendezése tárgyában készült 2dik üzenet került elő; e' részben a' kerületi szerkezet a' szabályok összeszedésére küldendő orsz. választmánytól a' RR. a' városi szerkezetben is elállottak, megtartott.

227d. országos ülésb. a' nm. FRRnél, sept. 21kén reg. 11 órakor hitelesítették a' görög nem egy. 's az egyh. áldás- megtagadás iránti 4dik főrdi választmányok 's a' turmezei 3dik viszonzóüzenet. A' rendi 5dik üzenet az átmenet tárgyában elfogadotván, tárgyalás alá került az orsz. sérelmek és kívánatok körüli 3dik rendi üzenet 's jelesen Pozsega, Verőce és Szerém megyék sérelmének fölterjesztése úgy határozatott egy gr. és a' horvátországi követ indítványára, hogy azon pontok, mellyek iránt az egészség megtörtént, elkülönítve pótlékkal terjesztessenek föl, közebbnek nyilatkozván magát az említett követ ur, hogy inkább maradjanak el, mint a' többi magyar sérelemmel vegyitessenek! A' sérelmek első osztályánál a' nm. tábla minden egyezkedésre nem jutott pontnál előbbi nézetei mellett maradt; hasonlóul a' pótlólag benyújtott sérelmek iránt is, valamint az e' tárgy választmányból bővebben előtűnendik. Déli egy órakor a' fens. elnök a' t. RRet elegy ülésre meghívotván, itt a' katonai élelmezés tárgyában kiküldött orsz. választmány nm. elnöke benyújtá az annak eljárásrúli tudósítást, melly felolvastatván sajtó alá utasított, azután a' szabad átmenet tárgyában felírás és t.javaslat szinte felolvastatván, primás ő hgsége távollétében, ő cs. kir. fens. által aláíratott és szokás szerint expediatott. Az ülés mintegy 2 órakor eloszlott.

Zala-megyei közgyűlés. A' legközelebbi tisztújítás megyénk beligazgatását illetőleg jobb jövőendő alapját is megvetette. Még eddig a' magyar világ csupán külpolitikánkról ismert, csak azt tudta rólunk, hogy az átalakulás korszakában mi is férfiasan megragadtuk a' haladás zászlóját, de hogy belügyeinkkel hányadán vagyunk, azzal soha sem dicsekedtünk, 's köztünk legyen mondva, nem is igen dicsekedhettünk; — mert a' kiküldetések roppant tömege — scontro hijányában — évről évre szaporodván utóbb annyira megsokasodott, hogy a' teendők fonalat emberi elme föl nem találhatta. A' juniusi tisztújítási közgyűlés alkalmakor tehát a' scontro szükege meghatározatván, mult aug. 12kén tartatott közgyűlési tanácskozásunkat a' hiv. jelentéseken kezdettük meg. Csodálkozol úgy ényájas olvasó! hogy nálunk, a' különben lelkes Zalában a' majd minden megyében divatozó scontro 1844ki év aug. 12kén vette kezdetét? azonban egyik csoda nyomán a' másik enyészik el, mert ezekből itélve könnyen fölfoghatod, hogyan lehet mind ekkorig bolygóban a' házi pénztár rovására — megyei határozat nyomán eladatott harmincz egynéhány darab ménlovunk ára? ha csak egy kis számító tehetséggel bírsz is, könnyen átláthatod, miket nem tudunk még, miket a' scontro üdvös eredménye okvetlenül előidézendő? A' felsőbb helyekről érkezett intézkedések többnyire magányosok ügyeit tárgyzaván, azokat mint csupán helyhatósági érdekűket elhallgatjuk; — elhallgatnók a' turmezei nemes közönség újabb megkérő panaszos átírását is, mert egy Lipcsében kelt német röpirat szerint unalmas az olvasó közönségnek illy alaku átírás tartalmával a' journalistika mezején ütközteszer találkozni, — de különben is ez érdemben egy lelkes szónokunk classicus előadását egyéb tudósításunk folytatában levelezői hivatásunknál fogva már egy ízben körülállásosan közölvén, nem lehattunk olly szerencsések, hogy közérdekű közléseink napvilágot látott volna, 's így ez uttal is, a' panaszos átírásról csak annyit mondunk, hogy ezen nem csupán országos, de álladalmi sérelem ismét aggodalomteljes sejtelmeket ilézett elő, 's Zala lelkes Rendei habár a' statuspolitikában avatottságot nem igénylenek is egész mértékben az illir féktelenségek körül történt eljárásban mint jó hazafiak, 's koronás fejedelmök tántoríthatlan alattvalói meg nem nyughatnak; — utasításul adván országgyűlési követünknek, hogy ezen sérelemnek ő Felségénél leendő mentülelőbbi orvosoltatását minden előkerülő alkalomkor erőlyesen szorgalmazza. — Beligazgatási ügyeink sorában előkerült a' balaton-füredi vendégek folyamodása, melly mellett bemutatták f. évi július hónap folytatában tartott gyülekezeti jegyzőkönyvét a' végből, hogy a' nemes megye annak kinyomatását megengedvén végzésileg tekintélyt és nyomadékokat szerezzen, annak azonban, mivel az alapszabályokban a'

zenekar fizetésére gyógydíj nevezet alatt bizonyos fizetés nem állapított meg, mind a' mellett, hogy Zala Rendei az országos terhek közös viselésének elvét régen magokévé tették, az illy magányvállalatokat köztekin-
tetűeknek el nem ismérhetik, jól tudván azt, hogy törvényen kívüli adózásra csak azt szoríthatni, ki magát arra kötelezte, ennélfogva a' javasolt gyógy- vagy bár milly díjnak is, compromissiójuk nélkül garantált nem adhatnak. — E' szerint a' tisztelt társaság ezen határozata pusztá tudomásul vétetvén, mi annak kinyomatását illeti, a' censura dolga. Egyébirant a' füredi színház közlissetű felügyelője fölött az ítélet igen korai; ennek eljárásáról Zala Rendei maga állásuknál fogva, minden egyes társulatnak fölszólítása nélkül is gondoskodtak, mert a' koszorú költő, kire nemcsak megýéje, de az egész magyar hazá büszke lehet, adatokkal támogatottsámadását már jóval ez előtt beadta, 's ha kívántatik, a' megyei levéltárban minden időben megtekinthető. Jövő évnegyedes közgyűlésünk novem. 4kén törv. székeink pedig azon hó 25kén veendő kezdetűket.

Budapesti napló. ♂ Nem vala tehát légből kapott sejtélem, nem felbőkre épített ábrándozás, midőn e' naplóban azon reményünk fejezők ki, hogy végre is ő fels. kegyelmes királyunk leendő az, ki a' sajtónak lángeszű reformatorát a' derék Kliegl, miután őt felségíteni nagyaink kellőleg nem buzogtak, kisebbek nem bírták, fölségíteni fogja; ő felségének mult számunk közlötté királyi ajándoka eléggé bizonyítja ezt. A' derék művész pedig, hesszu türelme 's példátlan küzdelmei után végre derült lélekkel 's a' mindennapinak sanynaru aggodalmait nélkül folytathatja munkáját — 's adja isten, hogy azt be is végezhesse. Eljen a' király! — October elsőjével állván be a' színházjárás téli szaka, figyelmeztetjük a' fővárosi közönséget Bartay ur előfizetési hirdetésére, melly szerint fél éves, évnegyedes és hónapos előfizetésre hja meg a' n. érd. közönséget; egész évre azonban csupán azon páholyok adathatnak ki, mellyek apr. 1től, mint a' színházi év kezdetétől egészevi bérletre ki nem vétettek, valamint földszinti, első 's második emeleti páholyokra sem évnegyedes sem hónapos hanem csak fél éves előfizetés fogadtatik el. — A' pesti izraeliták száma hivatalos összeírás szerint 12.800 ezen számból 6719 férfi 6081 nőnemű. Csupán a' The-rezia- városra 4960 férfi 's 4165 nő, összesen 9625 lélek jut ságy az összes szám három negyedrésze. Aranylag legkevésb van Ferencz- és József külvárosokban, amabban 79, ebben 70; a' belvárosban 341 lélek. — A' már e' lapokban is említett „Nemzeti zenetár”, mellyet pár hóval ezelőtt a' nemzeti Kör megindított 's annak első fizete Rózsavölgyi Márk veterán zenésznök „magyar-
raival” meg is kezdeték, örvendetes keletet tapasztal, 's reméljük is, hogy a' nagyszerű, ugy szólván nemzeti érdekű vállalatot: jelesb magyar zeneműveinket a' legregibb kortól kezdve a' legújabbig egybegyűjtve birni — lelkes honfanyink és honfaink jóvendőre sem hagyandják pártolatlanul, mire nézve az előfizetési ivekkel megbízott urakat 's hölgyeket valamint egyesületeket, ivék körüli buzgóságra 's azok mihamarabbí beklüldésére mi is felszólítjuk. — Gróf Széchenyiről egy idő óta a' helybeli lapok igen sűrűn emlékeznek; miképen majd itt, majd ott szándékozik egy-egy házat építeni, de mik többnyire csak az illett lapok papirosán építetnek; mire a' Pesti Divatlap elnésen azt jegyzi meg, hogy ezen cseppet sem kell csodálkozni, mert hiszen nem sok ideje van annak egyes házak a' t építeni, ki nagy terve szerint, az egész hazát építi. — A' városi törvényszék tagjai Pesten, mióta az új városházba költöztek, gyüleseit nemzeti ruhába öltözve tartják, ha jól értesült a' Honderű. Kívánatos lenne, ha a' nemes Tanács is magávé tenné e' lelkes újítást, mely csak díszére válnék. Vajjon van e' Honderű szerkesztőségénél Tamás nevű egyed? e' sorok íróját történetesen Tamásnak híják. — A' vasút körüli élelkekben mozgalom már kezdik a' balparti utra irányozni töképenzesük szemét, kik a' pályaudvar táján házbirtokok után látni sietnek. Már is hét nagyszerű házavárlás történt itt, részint kész házakban, részint pompásan fölépítendőkben. Másfelől az építész-igazgatót Zempel urat némi viszályok vagy félreértések miatt a' napokban e' pályakormánytul végkép elbucuzottnak 's Pestről már elköltözöttnek is hírlík, mi ha való, nagy zavart 's hátralökést szűlne az ügyben teendők 's intézendőkre nézve. — Mig nálunk a' legszebb, legkellemesb, legmájusibb időjárás uralkodik 's egyik nap a' másikkal versenyezni látszik, az ugynevezett „vénaasszonyok nyarát” valódi pünköszt, kisaasszony” színébe öltöztetni; a' szomszéd Nógrádból ezeket írják: Vidékünkön ítélet volt; nem jégeső, hanem jégdarabok hullottak, 's közöttük Romhányban, a' meszárosnál történt mérés után 5 fontnyi is találatott. A' bel- és külső termés: kukoricza, káposzta, szőlő végkép lepaskolva; fákon csak itt ott látni zöld leveleket. Számbanjuk és sertés agyon verve, maga a' kanász is iszapban holtan találatott! — Az iparegyesület teremében e' napokban egy nagyszerű országos védegyelet terve 's illettőleg alakult terjesztetett elő, melly Pozsonyban vette kezdetét 's hazánk több első rangu 's tehetségű főbirtokosai által is pártolva 's aláírva van, köztük számos urhölgy; a' védelmet az ipar- és kézműveknek nemcsak egyes, hanem egyetemesen összes és minden ágaira kiterjesztendő. A' terv másnap a' nemzeti Körben is tárgyalatott. Pozsonyban azonnal az első napokban mintegy 2000en írtak alá 's vagy husz főrangú hölgy is, a' pesti ivék, mellyeket lártunk, fatótűzgyanánt terjednek 's

iratnak alá. Ideiglenes elnöke az egyesületnek gr. Batthyány Kázmér, taggá léleli díj 20 p. kr. kötelezés-iddó: 6 eszt. az említett elnök az egyesület alapszabályit a' t. RR. elibe terjesztvén (ma 7 ber 29kén) tartandó közgyűlésihelyül az orsz. rendi termet átengedtetni kérte, melly kérelmet a' RR. teljesítvén az egyleti alapszabályokat közíratra bocsátatni határozák. Ugyane' napon a' Pesti Divatlap szerkesztője egy írói estélyt adván, alkalmunk vala látni a' lapja mellett megindított jeles képesarnok-nak nemcsak eddig kijött három számát, de készen látuk az ez év folytatában még megjelenőket is, u. m. Czuczort, Nagy Ignácot és Rózsavölgyit is, összesen tehát mind a' hatot. Lehetetlen tehát e' derék képesarnokot, melly jövő félfévre ismét hat író 's művészt hozand, a' közönség figyelmébe nem ajánlanunk. Íróji művészei arczképeihez illy oleső 's mégis díszes kiadásban aligha jutand egyhamar más uton a' közönség, mint e' lapok által. — A' dunagőzhajózás az idei első fél évben, jun. végeig 240,919 személyt és 445,521 mázsa pogyászt 's árut 's b. szállított 's ezért 1 millió 123,525 fr. 19 kr. pengőt vett be brutto, azaz a' kívántató szükegecs költségek leroyása nélkül. A' személyek közül egyedül Pest, Buda és Ó-Budara nem kevesebb mint 107,142 jutott. A' második fél évben ez utóbbiak száma hihetőleg kétszerre lesz. Egészen 21 hajó 1736 lóerővel van munkásságban, ez év végeig még 5 hajó járul ezekhez 500 lóerővel. — Szép időnk egy pár hét óta folyvást tart, 's a' tábort valódi bucsujárással látogatják. Vége a' táborozásnak, mint halljuk, october 8dik táján leszén. Nagy reményben vagyunk, hogy a' szüret beálltával a' gőzhajótársaság új években részesítendi a' fővárosiakat, 's engedend a' közohajtásnak, miszerint a' Duna alsó vonalán is névszerint Promontór és Tétényig rendes gőzhajói kirándulásokat rendezend akár „Buda” akár más kisebb gőzöseinek egyikén, miután a' nevezett helyeken számos budapesti szőlőkkel bírván, remélhetők e' kirándulások is megtermenék magok gyümölcseit. — Jövő szombaton Erkel Ferencz rég hallott jeles Hunyady Lászlója fog adatni; Szilágyi Erzsébet szerepében Schodelné, Gara Máriában Paksyné (Mochonaky Am) asszonyosság lépendnek föl. Erkel ur pedig amaz arany kar-nagy pálczával igazgatandja zenekarát, mellyel minap a' műkedvelők megajándékozák. — Szüretünk Buda-n 26kán kezdetett meg; a' pestiek még várnak.

Bars megyéből. Haladunk urak! 's ki Barsban a' haladást tagadni akarná, mi ép látehetségén kételkednénk. Haladunk pedig az iparban; gyárakat ugy szólnán rögtönözve létesítünk, csak az kár, hogy gyártványink nem állíthatók ki a' pesti műkiállításban, 's bármi szerencsésen sikerülendett a' rögtönzött gyártvány, magok a' főgyárnokok nem engedendik annak kiállítatását, sezen esetre legalább nevük elhallgatását kívánják: szerénységből? nem — hanem mivel félnek, hogy kísérletük szégyenbélyeget sünd homlokukra. Igen gyarak létesültek, pedig mint az itt ott hallottakból kipuhatolhattuk, három létesült, 's így a' concurren-tia nagy volt, az elkekeredés nem hiányzott 's mit gyártottak? táblabírákat, némelylek rontani akartak 's pedig avatatlan gyárlegénységgel, mások ellenmunkálkodtak, szóval az első kísérletek nagy avatottságra és praxisra mutattak. Volt egy, ki nevének most az egyszerű — de figyelmezen reá, csak most az egyszerű! — bocsáztunk meg, 's ha még mütételét egyszerű megkísértendi az a' közönséggel tudatandjuk. — Volt egy, ki nem pirult a' más gyárnok által elosztogatott táblabírói lajstromokat, másokkal pénzhozáadás mellett, hely színén, a' körülállók szeme láttára, fölcsereelni: ez már szemtelen vakmerőségét valóban sokra vitte! — Győzött mindazáltal az értelmiség, 's választattak táblabírák, kik már mult évben a' közbizodalmat megnyerték 's ezt igazságs jellemük által az év folytatában szilárdították. A' gyűlés első napján aug. 21kén történt törvényszéki táblabírói választás illy eredményű volt: Szakmáry Ján. 150. Reinprecht Ignác 149. Kosztolányi József 146. Reinprecht Ferencz 144. Jeszenszky Elek 142. Majthényi Rudolf 135. Ambro Antal 128. Szabó János 128. Botka Tivadar 123. Simonyi Libór 118. Liphay Gábor 95. Juhász Antal 91. Simonyi Elek 84. Csáky Károly 81. Simonyi Ferencz 78. Kürthy Lajos 78. vokssal választottak. A' több óráig tartott választást és voksszámítást némelylek választott táblabírák lemondása követte, mit azon gyanuból lönek, mivel egyik gyar eredménytelen fáradságát kiharasztásukra pazarlá. A' közönség ben-nök tántoríthatlan igazságu bírákat ösmérve maradásra szólítá, 's ők ez ismételt bizodalomtéljes fölszólításnak hódoltak. A' vitákba elkekerültség vegyült 's Barsnak béke- szelleme ugy látszott már csak a' meszszre láthatáron lebeggett, búskomolysággal Istenhözadát intve. Vajjon visszatért e' egészen, vagy csak palástját hagyá emlékül? a' jövő tanusítandja. Szóba jött még a' jegyzők állása a' törv. széknél, van e' — t. i. már most kettő levén táblabírónak választva — nekik eldöntő vokssuk olly tárgyokban, mellyekben referálnak? az e' fölött keletkezett vitába a' jegyzők ugyszólván önvédelmükre hagyattak, 's az általános többség, velős okokkal támogatva kimondá, hogy olly tárgyokban, mellyekben referálnak, vokssuk nincs. A' kir. városi felügyelők, ezek

hatóságának korlátozott meghatározása, 's a' polgári-képességnek a' legis legszélső b a s i s r a kiterjesztése mellett, az első tábla szellemében nevezetn rendeltetek. Az országgyűlési szállítások fizetését most az egyszer ugyan megajánljuk, de jövőre csak úgy, ha az Pesten leend. A' szállás iránti kérdés eldöntése, addig míg a' kir. tábla az országgyűlésen leend, arra bizatik. — A' káptalani vokok iránti indítvány „maradjonnal” fogadtatott. — Több követi jelentés tudomásul vétetett. A' sérelmek iránt kérjük őfelségét, hogy még jelen országgyűlésen orvosolja azokat. — A' városoknak nem collegialis csak töredéki vokok adatott. — A' kir. városok őrserege fölöslegnek 's idővel veszélyesnek is találtatott. — Az adó-megajánlás némi kérdést szenvedett. T. i. mások előbb tudni kívánták, mi eredménytelérendnek vissza követnek? mások kevesbet ajánlottak, de csak gyűléseleg, úgy sem fog ez, ugymond, az országgyűlésen megállni, de csak nyoma legyen legalább a' megyei vonakodásnak; végre mások a' jelen körülmények nem változtát tekintve a' jelen adót meghagyatni vélték — 's ez mondatott ki végzésül. — Koronaöröknek Ürményi Ferencz 's báró Vay M. ajánlatnak. (Vége k.)

Spanyolország.

Londoni hírek szerint Madoz, Cortina 's más pártfőnökek Esparteroval azon tanakosznak, jövőre mit tevék legyenek. Abban egyeztek meg egyhangulag, mikép Espartero alá vetendi magát forma szerint a' madridi kormányának, miért, minden regensségre előtti rangjába 's méltóságába viszzalépend. Madridban, úgy lát-szik, a' multakra fátyolt szándék vetni, de olly föltét a-latt hogy Espartero még darab időig külföldön tartózkodjék. Espartero átlátván, hogy rögtön honába térése osiklandós helyzetbe juttatná, nem sokat tördök azzal, hogy Londonban tartózkodását még pár évvel megtoldja, mialatt különféle jövedelem-illetőségi kijárnának. Párt-hívei tökéletes bocsánatban részesülendők, 's vagy viszzatérhetnek Spanyolországba, v. külföldön tartózkodhatnak; de ez esetben a' spanyol követek oda utasítandók, hogy őket, mint a' nemzet más tagjait, ótal-muk 's pártfogásuk alá vegyék. Rianzares hg, Krisztina ferje sept. 13d. érkezett Parisba a' pyrenéi fürdők-ből. Utja a' volt regensné különféle magány-érdekeivel van összfűzésben, ki Franciaországban vezetes sommakat adott ki. — Martinez de la Rosa sept. 9d. érkezett Parisból Madridba. Még mindig hiszik hogy ő veszi által a' külügyi tárczát. Joinville hg. sept. 3d. érkezett hajócsapatostul Magadorbul Cadizba, úgy Bul-wer angol követ is Hecla gőzösön. Cadizi levelek szerint

ez utóbbi a' Marokkóval történt békekötést hozta meg; Azon körülménynek, hogy a' progressisták választásokba nem vegyültek, azon következése lön, mikép több helyen, u. m. Saragosa, Pamplona, Zamora, Toledo és Sevillában carlisták nyertek tulnyomóságot 's Navarrában most carlista lázadásoktól félnek. Ugyanazért a' kormány parancsot ada, hogy Villalonga parancsnok-sága alatt 1000 főnyi sereg vonuljon oda. Cardero Kajetánnak, kit törvény 's ítélet nélkül száműztek a' kanári szigetekre, mint mondják, szabadságot adtak viszzatérésre; 's több hasonló szelid ínt é z k e d é s r ő l beszélnek. —

Anglia.

Azon hír, hogy Chatamból két ezredet szállítottak Irlandba, alaptalannak látszik ugyan: bizonyos ellenben, mikép O'Connell kibocsátatása óta 's a' folyton növekedő népörm kitérésit tekintve a' katonai elővigyázatok mindenütt szigorubbak; jelesen a' mult évben Grey lord rendezte erősítési munkálatokat is uj tüzzel fogják. O'Connell számát sem tudja a' sok lakomának, mikre mindenfelé hivatalos; legelsőbb is a z o n b a n a' Kerry grófságba keblezett(Derrynane-apátság nevű mezei lakába vonul, hogy a' honi hegyi lég a' téli mütétrek szilárdítsa meg. — Bizonyosnak mondják, hogy egy 1840re tett szerződés szerint, mely maholnap életbe lép, Anglia, a' sueti kikötői birtokába veendi, Alexandriától azon kikötőig szabad járást 's Egyiptusban és Szíriában más fontos hasznokat nyerendő. Ezen szerződésért, melyben Franciaország nem részes, Ausztria, Orosz és Poroszország kezekednek. Nem tudhatni, mely cselszövény zárta ki abból Franciaországot; bár alaposan hihető, hogy Anglia azzal nem sokat tördök. A' Times alexandriai levelek után jelenti, hogy Mehemed Ali Abyssinia ellen uj hadjárást tervez.

Franciaország.

Algir majd minden vidékein leveleket fogtak el, miket Abdelkader küldöttjei a' törzsöké közt osztogat-tak el: tudósítván őket, hogy a' szultán fja naponként növekvő hatalmas sereg élén a' határszélekhez meg érkezett 's az ellenszegülő maroknyi francia hadat beteg-ség emésztí: szándékuk volt a' muzelmannoknak sikerrel tűzni ki a' szent háboru lobogóját 's két tűz közé szoritni a' hitleneket! Ezen izgatások sikertelenül maradtak 's az arabok magok sietve vivék e' bujtogató leveleket a' francia hatóságokhoz. Csakugyan szerföltöt szükség vala tehát lehető legnagyobb gyorsasággal működ-ni Bugeadnak, mert némelly hódítások sokkal ujabbak

voltak, hogy sem a' meghódítottak őszinteségében bizni lehetett volna, 's nem tagadhatni, hogy egy 's más jelentékes esemény ezen rögtöni barátság ingadozó hűségét megrázta volna. Ugyanazért igazán mondá Bugeaud, hogy, az islyi csata biztosítá Algir meghódíttatását. 'S ha most az alkudozások kivánt czélhoz nem vezetnek, 's a' dolgok tavaszig jelen állapotban maradnak: ekkor Mogadorbul egyik sereggel néhány napi ut alatt Marokkóban 's Mequinezben vagyunk, míg másik sereg Usdaból Fezbe nyomul. Ezen három város, mik szive 's lelke a' birodalomnak, nem képes ellenállni 's a' szultán csak nem fogja bevárni az utolsó lépést. Egész Európa osztozik a' dolog illy békés megoldatásában, mert a' birodalom, mit alapítani akarunk, nem kirekesztőleg Franciaországé, hanem egész Európáé lenne, mert alig van nemzet, mellynek számos gyermekei nem volnának Afrikában. Első lépésünk az afrikai földön a' tengeri rablás elpusztítása volt; 's e' rejtélyes föld, ha feladatinkat tökéletesre hajthatjuk, minden buvárkodás 's kémlelődésnek nyitva álland, de nem, hogy mákonyal mérgezzék a' népet, vagy czukortermesztés ürügye alatt fehér-rabszolgakereskedést idézzenek elő, hanem, hogy a' kopárt termékenynyé 's a' vadont népessé tegyék. — Jour. d. Débats szerint a' kormányhoz sürgönyök érkeztek, mik a' Marokkóval kötött szerződéseket tartalmazták. Abdelkader törvénykülinek nyilvánították 's a' marokkaiak kötelezik magukat, hogy birodalmok határin fegyveres kézzel üldöztvén őt, ha elfogják, országuk valamellyik nyugoparti városában addig őrzik, míg a' két kormány a' szükséges bátorági intézkedések iránt tisztába jő. Azon marokkai főnököket, kik békerontók 's a' határsértés okai voltak, megbüntetik. A' szultánkötelezi magát, hogy a' francia határon többé csapatit őszsze nem vonja, 's az usdai kaid alatt soha 2000 embernél több nem lesz. Határok azok maradnak, mik török uralkodás ideje alatt voltak. Uj intézkedések alapítandók a' két birodalom régi politikai 's kereskedési viszonyai szabályozására, addig pedig Franciaországgal legkedvezőbb módon bännak. Végre a' király Bugeaudt islyi hg czimmel díszesíté. Azon hír, hogy Anglia 's Oroszország a' török birodalom legfontosb részei föl-osztásában egyeztek meg, Parisban minden értelmes fő mesének tartja, mit még az ellenzéki lapok sem hisznek. Ellenben bizonyosnak mondják, hogy Mehemed Ali engedélyt adott egy angol tőpénzes társaságnak a' Kairo-Suez közti vaspálya létesítésére. Vállalkozók saját költséggükön építik e' vonalt, 's az alkirály tiszta nyereségök egy részét kapja.

ÉRTESÍTŐ.

Fiúnevelő-intézet.

Alulirt azon szülőknek, kik gyermekeik jövőnd boldogsága iránt érdekekkel viseltetvén azoknak czélirányos nevelést adni ohajtanak, ajánlja fiúnevelő-intézetét, mellyben főkép gymnasialis osztályu növendékek, folytonos felügyelés alatt, vallásos érzetük gerjesztése mellett erkölcsiégre 's munkásságra vezéreltetnek. Ezen növendékek az iskolai tárgyakon, magyar, latin és német nyelveken kívül, minden külön díj nélkül alapos oktatást nyernek a' szülék választása szerint olasz, francia és angol nyelvekben úgy szinte a' rajzoláson is. — Mind ezen javak élvezetéseért, ide értve tartást, lakást, világitást, mosatást, minden tanszerek, könyvtár és zongorának használatát, egy olly növendék ki az iskolai oktatást is alulirtul veszi, egy iskolai évre fizet 400 p. frtot melly 1/2 vagy 1/4 évenként előre tétetik le. — A' zene, táncz, vivás és uszásbani évszakokhoz alkalmazott oktatás külön fizetetik.

Nyitványos iskolákba járókra nevez jutányosb föltételek iránt tudakozható Pesten a' gránátos-utczában a' megyeház átellenében a' Lilasinszky fele ház 1s emeletén. **Mutschenbacher Alajos**, nevelő. 1-2

Hirdetés.

A' n. mélyu magyar kir. udv. Kincstár rendelésére közhírré tétetik: hogy a' tokaji kir. kincstári uradalomban f. é. november 1s napjától kezdve következő kir. haszonvételek a' legtöbbet ígérőnek f. é. october 17én Tarczalon a' tisztartói szálláson tartandó árverés alkalmával, egyenkint fognak haszonbérbe adatni. 1) A' tokaji Feketesas nevű vendégfogadó 3 évre; 2) A' Kórház-korcsma 3 évre. 3) A' Kereszt-korcsma és ehez tartozó két kisebb korcsmának a' városban való kinyitvatási joga 3 évre. 4) A' tokaji ser- és pálinkaház haszonvétele hat évre. 5) Tarczalon a' husvágás és szalonnamérésí jog halászzattal együtt 3 évre 6) A' tiszaladányi korcsma, mészárszék, és halászat 3 évre. 7) A' rakomazi nagy vendégfogadó és kisebb korcsma, a' mészárszékkel együtt 3 évre. Végre

8) A' timári korcsmatartás, mészárszék és szalonnafűrés 3. évre. A' haszonbérleti kívánók elegendő bánatpénzzel ellátva a' kített napra és helyre hivatalosak, hol ajánlataikat valamint szóval, úgy lepecsételve írásban is megtehetik, az írásbani ajánlatok azonban egy nappal az árverés előtt lesznek beadandók. Az árverési és szerződési föltételek valamint a' tarczali tisztartóságnál úgy a' díósgyóri uradalmi praefectusi hivatalban is olvashatók. 1-3

Csöd sebészi hivatalra!

Szabad Kis-Kun Laczháza város tanácsa részéről hírelt tétetik: miszerint városa kebleben megürült sebórsosi hivatal betöltése végett, mellyel szabad lakáson kívül 80 p. forint évi fizetés, mihe a' halottvizsgálatért díj is beszámítatik, minden kised-beoltástól 6 kr. pőben. évenkint 6 pesti mérő buza, 2 pesti m. árpa, 2 öl puha tűzifa, 2 szekér fűtő szalma, 2 pesti mérő őszi 's ugyanannyi tavaszi ve-

tés van összfűzésre: a' csöd határnapja f. 1844 october 20kag tüzetik ki. Azon egyedek tehát, kik a' fennírtett hivatal elnyeréséért folyamodni kívánnak; sebórsosi oklevéllel 's erkölcsiégeköt igazoló bizonyítvánnyal támogatott folyamodványokat, a' városi főbíróhoz, fenki üzőit napig nyujtsák be. 1-4

Hirdetés.

A' nmglu magyar kir. udv. Kincstár rendeletéből ezenel közhírré tétetik hogy e' folyó év oct. 16án a' mármarosikam. igazgatóság épületében következő gabnamennyiségek beszállítása fog nyilvános árverésre kitétetni és a' legkisebb árt kívánóknak szállítás végett átengedtetni. A' beszállítandó gabonának mennyisége következő: és pedig Szigetretiszta búzából 14000 p.m. zabból - - - - 1200 - Husztra tisztabuzából - - - 600 - zabból - - - - 700 - Bustyaházára tisztabuzából - 2300 - zabból - - - - 400 - Királymezőre tisztabuzából - 900 - zabból - - - - 900 - Körösmezőre tisztabuzából - 800 - rozsból - - - - 300 - zabból - - - - 200 - Rahóra tisztabuzából - - - 900 - rozsból - - - - 400 - zabból - - - - 300 - Vissóra tisztabuzából - - - 2200 - zabból - - - - 200 -

A' kötendő szerződéssel megállapítandó gabnamennyiségnek fele 1845 april utolsójáig, az erdő számtartói hivatalokra néve pedig junius utolsójáig, másik fele pedig augusztus utolsójáig helyre szállítandó leszen, mi mellett mégfőtel tételül tétetik, hogy a' gabna-átadásnál minden pozsonyi mérő a' búzánál 80 rosznál, 78 és zabnál 74 fontot legalább is nyomjon. Kiknek tehát ezen gabnaszállításokat ma-

gokra vállalni kedvök volna, ezenel felszólítatnak, a' mondott napon Szigeten a' mármarosí kir. kam. igazgatóság épületében, délelőt 9 óraig vagy személyesen, vagy törvényes hatalmazottakkal és képviselőik által megjelenni, vagy írott 10% készpénzből vagy statuskötelezvényekből álló bánatpénzzel ellátott bepecsételt ajánlatokat legfeljebb f. évi octob. 15dik estig azon meghatározott nyilatkozattal benyujtani, hogy az árverési feltételeknek előre is tökéletesen alávetik magokat. A' személyesen pedig vagy törvényes hatalmazott és képviselő által megjelenők a' most említett 10% bánatpénzt f. e. october 15d napján a' szigeti k. tisztartóságnál nyugtatvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv. Kincstár számvevői hivatalában magokat. A' személynél a' szigeti k. tisztartóságnál nyugalvány mellett leteendik a' nyugtatványt azárverési küldöttségnek árverés napján előmutatandók. — Az árverés és kötelezvénynek, közelebbi feltételei, mind a' m. k. udv